

Äktenskapsrådgivning i Röstånga

Johan Ternström var som ung vicepastor i Billinge-Röstånga 1835-36. Hans levnadsminnen har getts ut av Ove Samuelsson 2004. Bakgrunden till den här återgivna episoden var att den välbärgade rusthållaren Per Nilsson i Härsnäs, f. 1764, hade blivit änklings 1835. Hans dotter Elna hade då slagit in på riskabla vägar, varvid den bekymrade fadern sökt hjälp.

"Att en församlingslärare kan vara sina åhörare till hjälpreda äfven i utvertes ting, om han icke håller sig på det afståndet ifrån dem, att de frukta sig för att gifva honom fullt förtroende, wisar följande berättelse: en enkling, mycket rik, men förståndig och redbar, och ingalunda högmodig och praktälskande, ej heller girig och hårdhertad bonde i Hersnäs, Röstånga socken, hade en enda dotter, arftagerska till den ovanligt stora förmögenheten. Denna flicka, som just icke kunda stola på sitt utseende, hade fått det infallet, att vilja blifva "fru", och det fattades icke giljare bland dessa små- och halfherrar, för hvilka äktenskapet är blott och bart en speculation. Fadren tyckte lika litet om dessas "påhängsenhet" och om sin dotters dåraktiga griller, som dottern tyckte om sin faders wälbetänkta råd att hon skulle gifva sig med någon redbar man af sitt stånd. När alla fadrens förställningar voro fruktlösa,

kom han till mig, beklagade sig öfver hennes envishet och bad, att jag ville komma med honom hem och tala med henne. Jag gjorde det, och förestälde henne huru både syndig den högfärden likars ögon, och huru farligt det kunde och sannolikt skulle blifva för henne sjelf, om hon satte sig emot sin fader, som ju ville hennes bästa, och äktade en person af annan samhällsklass, då likväl hennes eget förstånd borde säga henne, att det var mera hennes penningar man stod efter, än hennes person. Detta bekräftade jag med ofvannämnde Brobergs exempel, hvilken ock hade trasslat sig till en rik bondflicka i min födelseby, som blef olycklig, utfattig och vanärad genom mannens öfverdådiga lefnadssätt, slösaktighet, vingleri och svikliga förfarande. Den spiken drog. När flickan hörde detta, drog hon öronen åt sig och öfvergaf sina förra tankar. Kort tid derefter trädde hon i äktenskap med en ung, förmögen och ovanligt hyfsad bonde."

Elna blev 1836 gift med Ola Tufvesson i Billinge, ägare till Fagerås gård samt betrodd kommunalman och mångårig kyrkovärd. År 1878 byggde de det gröna huset vid Gamlegård. Ola slutade sina dagar 1883, Elna 1891.

Georg Welin